

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 10 Ιανουαρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη – Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 02.12.2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1726/06.12.2022 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «S... ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» (εφεξής η «προσφεύγουσα») που εδρεύει στη ... του Νομού ..., επί της οδού ..., αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της εταιρίας με την επωνυμία «I... Α.Ε... ΑΝΩΝΥΜΗ ... ΕΤΑΙΡΕΙΑ ...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα») που εδρεύει στην, επί της οδού ..., αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της υπ' αρ. πρωτ. ... απόφασης του Υπουργού ... με θέμα «Έγκριση πρακτικών αποσφράγισης και αξιολόγησης τεχνικής προσφοράς-δικαιολογητικών συμμετοχής και οικονομικής προσφοράς του ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την Ανάδειξη αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού χώρων και επιφανειών του Κρατικού Αερολιμένα ..., για το χρονικό διάστημα από 01/01/2023 έως 31/12/2025 με πραγματική ημερομηνία έναρξης από την εγκατάσταση του αναδόχου», με την οποία εγκρίθηκαν τα συμπροσβαλλόμενα Πρακτικά 1/29.09.2022 και 2/29.09.2022 της Επιτροπής και απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η προσφορά της και της υπ' αρ. πρωτ. αρ. πρωτ. .../22.11.2022 απόφασης του Υπουργού ...για τον ίδιο διαγωνισμό (εφεξής η «προσβαλλομένη») με την οποία εγκρίθηκε το

συμπροσβαλλόμενο Πρακτικό 3/15.11.2022 της Επιτροπής και κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός της .../2022 Διακήρυξης ως προς τον Κρατικό Αερολιμένα ... στην παρεμβαίνουσα.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 700,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, με την Διακήρυξη υπ' αρ. ../2022 και αρ. πρωτ. ...06.06.2022 προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός ανοικτός διαγωνισμός *«Για την ανάδειξη αναδόχου των υπηρεσιών καθαρισμού χώρων, εγκαταστάσεων και επιφανειών των Κρατικών Αερολιμένων ... και ..., για το χρονικό διάστημα από 01-01-2023 έως 31-12-2025, με πραγματική ημερομηνία έναρξης από την εγκατάσταση του αναδόχου»* με συνολική προϋπολογισθείσα αξία 455.049,1€ χωρίς ΦΠΑ. Η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα και ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς, αποκλειστικά βάσει της τιμής (χαμηλότερη τιμή). Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 08.06.2022 με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό

3. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του, της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, της νομικής φύσης και της δραστηριότητας που η αναθέτουσα αρχή ασκεί και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του νόμου αυτού,

η δε ΕΑΔΗΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4. Επειδή η προσφεύγουσα απαραδέκτως βάλλει κατά της υπ' αρ. πρωτ. .../11.10.2022 απόφασης του Υπουργού ..., δοθέντος ότι στην απόφαση με την οποία τελειούται η σύνθετη διοικητική ενέργεια του διαγωνισμού, ήτοι η κατακυρωτική απόφαση, που εν προκειμένω είναι η προσβαλλομένη υπ' αρ. πρωτ. .../22.11.2022, ενσωματώνονται όλες οι προηγούμενες εκτελεστές διοικητικές πράξεις, αυτή δε είναι η μόνη παραδεκτώς προσβαλλομένη (βλ. *Φ. Αρναούτογλου, Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του Ν. 3886/2010*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 227). Παραδεκτά βάλλει κατά αυτής, η οποία κοινοποιήθηκε στις 22.11.2022, η δε προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως την 02.12.2022 με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017. Μετ' εννόμου συμφέροντος η προσφεύγουσα ασκεί την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή, καθότι η προσφορά της για το Τμήμα που αφορά τον Κρατικό Αερολιμένα ... απερρίφθη, βάλλει δε κατά της απόρριψης της προσφοράς της, επιδιώκοντας ευλόγως την ανάθεση της επίμαχης σύμβασης σε αυτήν.

5. Επειδή στις 05.12.2022 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή διά μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς όλους τους συμμετέχοντες, σύμφωνα με το άρ. 365, παρ. 1, σημ. α' του Ν. 4412/2016 και το άρ. 9, παρ. 1, σημ. α' του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή, με την υπ' αρ. 2399/2022 Πράξη της Προέδρου του 4^{ου} Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης, κλήθηκε δε η αναθέτουσα αρχή να καταθέσει τις απόψεις της. Η δε προδικαστική προσφυγή εν συνεχεία χρεώθηκε προς εξέταση στο 3ο Κλιμάκιο της Αρχής, οπότε εξεδόθη η υπ' αρ. 2475/2022 Πράξη του Προέδρου του 3ου Κλιμακίου, με την οποία ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης, η οποία εν συνεχεία τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 54/2023 Πράξη.

7. Επειδή στις 09.12.2022 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «ΕΣΗΔΗΣ» τις υπ' αρ. πρωτ. .../0912.2022 απόψεις της επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής.

8. Επειδή στις 15.12.2022 η παρεμβαίνουσα άσκησε παρέμβαση εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, ως αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος, δυνάμει της προσβαλλομένης.

9. Επειδή με την προσβαλλομένη με θέμα «Έγκριση πρακτικού αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατακύρωση αποτελεσμάτων ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών του Κρατικού Αερολιμένα ..., για το χρονικό διάστημα από 01/01/2023 έως 31/12/2025 με πραγματική ημερομηνία έναρξης από την εγκατάσταση του αναδόχου.» ο ... αποφάσισε την έγκριση του από 15.11.2022 πρακτικού υπ' αρ. 3 περί αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης, όπως αυτό συντάχθηκε από την αρμόδια επιτροπή και την κατακύρωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού της .../2022 Διακήρυξης ως προς τον Κρατικό Αερολιμένα ... στην παρεμβαίνουσα (και όχι ως προς τον Κρατικό Αερολιμένα ... που, από προφανή παραδρομή, όπως προκύπτει από το όλο περιεχόμενο της προσβαλλόμενης, αναγράφεται σε αυτήν). Με τη δε υπ' αρ. .../11.10.2022 απόφαση για τον ίδιο διαγωνισμό που ενσωματώνεται στην προσβαλλομένη, ο Υπουργός ... αποφάσισε την έγκριση του από 29.09.2022 πρακτικού υπ' αρ. 1 περί αποσφράγισης και αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών, όπως αυτό συντάχθηκε από την αρμόδια επιτροπή και του από 09.2022 πρακτικού υπ' αρ. 2 περί αποσφράγισης και αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, όπως αυτό συντάχθηκε από την αρμόδια επιτροπή και την απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας καθώς δεν προσκόμισε τα απαιτούμενα από τη Διακήρυξη .../2022, Πιστοποιητικά ISO (Τεχνική Προδιαγραφή -1.2 Δικαίωμα συμμετοχής).

10. Επειδή, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003,

294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕΛΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα πιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.). Άλλωστε, όπως παγίως έχει κριθεί, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας απαγορεύουν στην αναθέτουσα αρχή να απορρίψει προσφορά στηριζόμενη σε λόγους οι οποίοι δεν προβλέπονται στην οικεία προκήρυξη (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL

ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 28, και απόφαση Medipac—Καζαντζίδης, C-6/05, EU:C:2007:337, σκέψη 54).

11. Επειδή, ο τρόπος σύνταξης των προσφορών στο πλαίσιο των δημοσίων διαγωνισμών διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση αφενός της τήρησης των αρχών του ανταγωνισμού, της διαφάνειας και του ίσου μέτρου κρίσης, αφετέρου της ανάγκης ευχερούς σύγκρισης των προσφορών μεταξύ τους, καθώς και στην αποφυγή του κινδύνου αλλοίωσης αυτών (ΣτΕ127/2015, 1971/2013, 194/2011, 804/2010, 3084/2008, 1895/2007, 3769/2003, ΕΑ 860, 689/2011, 1008/2009, 817/2008). Επίσης, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000).

12. Επειδή, σύμφωνα με το άρ. 2.4.3.2 της Διακήρυξης «*Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Α’ (ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ) της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα.*», στο δε άρ. 2.4.6 ορίζεται ότι «*Η*

αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από απαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς),...». Σύμφωνα με το άρ. 2.2.8.1 «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, και 2.2.6 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα Β', το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1....» και στο άρ. 2.2.8.2 ότι «Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5 και 2.2.6, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο.». Στο Παράρτημα Α' – Τεχνικές Προδιαγραφές της Διακήρυξης ορίζεται στο σημ. 1.2 «ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ» του Πίνακα «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ» ότι «1.2.1_Α Στο διαγωνισμό γίνονται δεκτές εταιρείες ή επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών καθαρισμού που πρέπει να προσκομίζουν επί ποινή αποκλεισμού εκτός των άλλων δικαιολογητικών που απαιτούνται τα παρακάτω πιστοποιητικά: α) Πιστοποιητικό Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2015. β) Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001:2015. γ) Πιστοποιητικό Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην

εργασία ΕΛΟΤ 1801:2002/OHSAS 18001:2007. Τα πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης, είτε από εθνικό φορέα διαπίστευσης Α.Ε.(ΕΣΥΔ) ή από φορέα διαπίστευσης μέλους της Ευρωπαϊκής συνεργασίας για την διαπίστευση (European Cooperation for Accreditation-EA) και μέλους της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (M.L.A.).».

13. Επειδή με τον μόνο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι υπέβαλε την προσφορά της και, προς προκαταρκτική απόδειξη, αφενός της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, αφετέρου της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, συμπλήρωσε το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, τα δε με αυτό δηλούμενα σκόπευε να αποδείξει με την προσκόμιση των αντίστοιχων απαιτούμενων εγγράφων κατά την ανάδειξή της ως προσωρινής αναδόχου, στη διαδικασία της προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Ειδικότερα, αναφέρει ότι συμπλήρωσε το Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής του ΕΕΕΣ ως εξής: «α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής Όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής (ενότητα α ή ενότητες Α έως Δ του παρόντος μέρους), ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι: Πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής Απάντηση: Ναι» και πως, στο φάκελο «Τεχνική Προσφορά», υπεβλήθη μεταξύ άλλων και το αρχείο με την ονομασία «Τεχνικά Στοιχεία s», στο οποίο αναφέρεται: (σελ. 1) «ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ. Η S...Α.Ε.” ιδρύθηκε το 2003 και έχει ως αντικείμενο δραστηριότητας την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού και την εμπορία σχετικών υλικών και μηχανημάτων. Διαθέτει πιστοποίηση με το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2015, το Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας και Υγείας Προσωπικού ISO 45001:2018 και το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001:2015, ενώ είναι στελεχωμένη με άρτια τεχνικά καταρτισμένο προσωπικό, έχοντας αναπτύξει ένα αποτελεσματικό και προσαρμοσμένο στις ανάγκες του πελάτη σύστημα υπηρεσιών καθαρισμού». Η Επιτροπή του Διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς της «Λόγω της μη προσκόμισης επί ποινής αποκλεισμού των πιστοποιητικών ISO (Διακήρυξη σελ. 46 – Τεχνική Προδιαγραφή – 1.2. Δικαίωμα συμμετοχής)» (Πίνακας σελ.

3 Πρακτικού 1), ωστόσο, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η ως άνω απόφαση της αναθέτουσας αρχής είναι εσφαλμένη, καθώς η Διακήρυξη πράγματι επιβάλλει οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς να διαθέτουν και να προσκομίζουν τα ανωτέρω αναφερόμενα πιστοποιητικά ISO, όμως το στάδιο προσκόμισης αυτών προκύπτει ότι είναι η κλήση του προσωρινού αναδόχου για την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, καθώς για τα κριτήρια επιλογής προβλέπεται – ως είθισται άλλωστε στις διακηρύξεις που επαναλαμβάνουν τις διατάξεις του νόμου – προαπόδειξη με συμπλήρωση του ΕΕΕΣ που ισοδυναμεί με υπεύθυνη δήλωση και πως, συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή μη νόμιμα απέρριψε την προσφορά της καθώς απαίτησε να έχει πρόσθετο περιεχόμενο από το προβλεπόμενο στην Διακήρυξη. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι, ακόμη και εάν ήθελε υποτεθεί ότι η αναθέτουσα αρχή ήθελε να προσκομίσει και τα ίδια τα πιστοποιητικά μαζί με τον φάκελο δικαιολογητικά συμμετοχής – τεχνική προσφορά, τότε και πάλι υπό τη συνδρομή των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση περίπτωσης, ιδρύεται υποχρέωσή της να δεχθεί συμπλήρωση της προσφοράς της, με προσκόμιση των προϋπαρχόντων βεβαίως και σε ισχύ, πιστοποιητικών ISO, καθώς τούτο επιβάλλουν οι αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης αλλά και της αναλογικότητας δεδομένης, αφενός μεν της συμπερίληψης των πιστοποιητικών ISO, τόσο στα κριτήρια επιλογής για τα οποία προβλέπεται προκαταρκτική απόδειξη μέσω ΕΕΕΣ, όσο και στην Γενική Συγγραφή Υποχρεώσεων υπό τον τίτλο μάλιστα «Δικαίωμα Συμμετοχής». Εν συνεχεία, υποστηρίζει ότι, σε περίπτωση που ήθελε θεωρηθεί ότι η αναθέτουσα αρχή ήθελε να συμπεριληφθούν τα εν λόγω πιστοποιητικά στο φάκελο της προσφοράς μας, τότε με δεδομένους τους προαναφερθέντες όρους της διακήρυξης, αυτό δεν είναι σαφές ώστε, σε συνδυασμό και με την παγίως ακολουθούμενη πρακτική των αναθετουσών αρχών με βάση την οποία τα πιστοποιητικά που συγκαταλέγονται στα κριτήρια επιλογής προσκομίζονται στο στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, το οποίο άλλωστε προβλέπεται και στα πρότυπα διακηρύξεων της ΕΑΑΔΗΣΥ που ακολούθησε η εδώ αναθέτουσα όσο και στις διατάξεις του Ν. 4412/2016 (αρχή winner - only), υποστηρίζει ότι εύλογα προκλήθηκε σύγχυση σε αυτήν σχετικά με το

χρόνο προσκόμισης των πιστοποιητικών αυτών. Ακολούθως, υποστηρίζει ότι μη νόμιμα η αναθέτουσα αρχή προέβη σε απόρριψή της χωρίς προηγουμένως να την καλέσει να προσκομίσει τα τεκμηριωτικά αυτά στοιχεία της ήδη υπάρχουσας και δηλωθείσας ιδιότητας που είχε κατά την υποβολή της προσφοράς, παραθέτει δε τα άρ. 102 του Ν. 4412/2016 και το άρ. 3.1.2.1 της Διακήρυξης και πως η προσφεύγουσα διέθετε ήδη κατά την υποβολή της προσφοράς της και βέβαια εν ισχύ τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη Πιστοποιητικά ISO, ο δε χρόνος κατοχής τους εκ μέρους της είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος και προγενέστερος της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς. Ακόμη, αναφέρει ότι το Πιστοποιητικό Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 1801:2002/OHSAS 18001:2007 δεν εκδίδεται πλέον και έχει αντικατασταθεί με το Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας και Υγείας Προσωπικού ISO 45001:2018, το οποίο πιστοποιεί την τήρηση των ίδιων προτύπων διασφάλισης ποιότητας με το 18001:2007 και σε κάθε περίπτωση πληροί τις προϋποθέσεις του όρου 2.2.6 της διακήρυξης, σε συνδυασμό με το άρ. 82 παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Βάσει των ανωτέρω, υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη είναι μη νόμιμη, ως εκδοθείσα κατά παράβαση των διατάξεων των άρ. 18 παρ. 2, 91 και 102 σε συνδυασμό με τους όρους της Διακήρυξης. Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα κατά την υποβολή της Τεχνικής Προσφοράς της δεν κατέθεσε τα απαιτούμενα κατά την παράγραφο 1.2.1_A απαραίτητα δικαιολογητικά ISO και πως η προσκόμιση και όχι η κατοχή των εν λόγω δικαιολογητικών συνιστά ποινή αποκλεισμού και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να προβεί στην εφαρμογή του άρ. 102 του Ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης και αποσαφήνισης δικαιολογητικών. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά υποβάλλονται και στο στάδιο κατακύρωσης, δεν αναιρεί το γεγονός ότι έπρεπε να έχουν αρχικώς προσκομιστεί προκειμένου να συμμετάσχει η εταιρία στο διαγωνισμό για τον καθαρισμό χώρων και εγκαταστάσεων του Κρατικού Αερολιμένα Αράξου, σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές της Διακήρυξης και πως, αν προκλήθηκε σύγχυση στην προσφεύγουσα, θα μπορούσε να ακολουθήσει τη διαδικασία αιτημάτων παροχής διευκρινίσεων, όπως ρητά αναφέρεται στην απόφαση Διακήρυξης

προκειμένου να αποφύγει οποιαδήποτε παρερμηνεία. Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι σύμφωνα με τους παρατιθέμενους στην παρέμβασή της όρους ότι η αναθέτουσα αρχή επί ποινή αποκλεισμού όρισε την προσκόμιση εντός του φακέλου της τεχνικής προσφοράς των πιστοποιητικών ISO του άρ. 2.2.6. της οικείας Διακήρυξης και πως ουδόλως καταστρατηγείται ο κανόνας της προαπόδειξης καθόσον η αναθέτουσα αρχή δύναται να προβλέπει την επί ποινή αποκλεισμού προσκόμιση των οικείων δικαιολογητικών πλήρωσης των όρων του άρθρου 2.2.6. όχι μόνο από τον ανάδοχο αλλά και εντός του φακέλου της τεχνικής προσφοράς της. Επιπλέον, αναφέρει ότι εάν η προσφεύγουσα εντόπιζε ασάφεια των προκειμένων όρων όφειλε να αιτηθεί διευκρινίσεις και πως παρίσταται αβάσιμος ο ισχυρισμός της ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε να την καλέσει να συμπληρώσει την προσφορά της με το απαιτούμενο δικαιολογητικό, αφού, σύμφωνα με την προπαρατεθείσες διατάξεις του άρ. 102 του Ν. 4412/2016 ως και του άρθρου 3.1.1 της διακήρυξης, τυχόν διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις των δικαιολογητικών των υποψηφίων δεν επιτρέπεται να έχουν ως συνέπεια την υποβολή για πρώτη φορά εγγράφων σε συμμόρφωση με όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση και συμπλήρωση, ακόμα και με νέα έγγραφα, εγγράφων και δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

14. Επειδή, στο άρ. 2.4.3.2 ορίζεται ότι *«Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Α’ (ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ) της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται»* και στο Παραρτήματος Α’, ειδικότερα στο σημ. 1.2.1 του Πίνακα «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ» ορίζεται ρητώς ότι οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό οικονομικοί φορείς *«πρέπει να προσκομίζουν επί ποινή αποκλεισμού εκτός των άλλων δικαιολογητικών που απαιτούνται τα παρακάτω πιστοποιητικά: α) Πιστοποιητικό Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2015. β) Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001:2015. γ) Πιστοποιητικό Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία ΕΛΟΤ 1801:2002/OHSAS 18001:2007.»*. Δηλαδή, όπως βασίμως η

αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει, δεν αρκεί η κατοχή, αλλά απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού η προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών στο φάκελο της υποβληθείσας τεχνικής προσφοράς. Επιπλέον, όπως ομοίως βάσιμα η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει, ουδόλως θα μπορούσε να ακολουθηθεί η διαδικασία περί παροχής διευκρινίσεων. Τούτο διότι, κατά πάγια νομολογία του ΔΕΕ, εάν μια υποχρέωση είχε ρητώς επιβληθεί επί ποινή αποκλεισμού στα σχετικά με τη δημόσια σύμβαση έγγραφα και υπό τον όρο ότι η υποχρέωση αυτή είχε διατυπωθεί εκεί με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, όπως απαιτεί το δίκαιο της ΕΕ, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να δεχθεί οιοσδήποτε διορθώσεις παραλείψεων των εν λόγω υποχρεώσεων (ΔΕΕ, απόφαση της 2ας Μαΐου 2019, Lavorgha Srl, (σκ. 20-22) C-309/18, βλ. και αποφάσεις της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκ. 46 και 48, της 2ας Ιουνίου 2016, Pizzo, C-27/15, EU:C:2016:404, σκ. 49, καθώς και της 10ης Νοεμβρίου 2016, Ciclat, C-199/15, EU:C:2016:853, σκ. 30, ΣΤΕ 147/2022, σκ. 34). Εξ άλλου, η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει από υποψήφιο να διευκρινίσει την προσφορά του δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή, στην πραγματικότητα, νέας προσφοράς από τον συγκεκριμένο υποψήφιο (βλ. απόφαση ΔΕΕ μειζ. της 7.9.2021, C-927/19, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras, σκ. 93, πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ, στο πλαίσιο ερμηνείας του άρθρου 51 της προηγούμενης οδηγίας 2004/18/EK, της 28.2.2018, συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-523/16 και C-536/16, MA.T.I. SUD / DUEMMESGR, σκ. 52, της 4.5.2017, C-387/14, Esaprojekt, σκ. 39, της 7.4.2016, C-324/14, Partner Apelski Dariusz, σκ. 64, της 10.10.2013, Manova, C-336/12 σκ. 36, της 29.3.2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκ. 40) ούτε να θεραπεύεται με τον τρόπο αυτό η παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών, των οποίων η υποβολή επιβάλλεται από τη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού. Εξ ετέρου, τυχόν προσκόμιση, το πρώτον κατόπιν σχετικής κλήσης της προσφεύγουσας προς προσκόμιση των οικείων πιστοποιητικών θα ερχόταν σε αντίθεση με το σκοπό και το πνεύμα του άρ. 102 του Ν. 4412/2016 αλλά και με τα οριζόμενα στο άρ. 3.1.2.1 της Διακήρυξης, καθότι θα συνιστούσε παροχή δυνατότητας προσκόμισης

ουσιώδους στοιχείου τεθέντος επί ποινή αποκλεισμού, με αποτέλεσμα την υποβολή νέας προσφοράς (βλ. και ΣτΕ 147/2022, σκ. 34) εκ μέρους της. Επομένως, ο μόνος λόγος της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, απορρίπτεται ως αβάσιμος.

15. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και το παράβολο να καταπέσει.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 10.01.2023 και εκδόθηκε στις 26.01.2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ